

Om «Alberte» og «Venus i blått»

Alberte

Cora Sandels roman «Alberte», ble koreografert som solo for danser Marianne Nordnes. Tematikken lå veldig nær ungdomstida som Marianne og jeg hadde bak oss. En ung kvinne vil noe, men vet ikke helt hva. Hun føler seg annerledes, må ut av Tromsø og småbymentaliteten for å finne ut av det.

Som kontrast til lengselen Alberte har etter verden der ute, er det naturen nordpå som påvirker sjelen hennes, med stjernehimmel, mørketid, nordlys og vinterstormer. Slik jeg husker det, jobbet vi med naturmetaforene som uttrykk for Albertes psyke og på menneskene som binder henne. Vi lagde ikke handlingskoreografi, men en stemningskoreografi. Likevel skulle dansen være konkret nok til at publikum, særlig de unge, forsto og eventuelt identifisere seg med Albertes frigjøring.

Prosessen med kun én skuespiller eller danser på scenen, er eksklusiv og utfordrende. Det er svært krevende å være solist. Det er kun du på scenen, alles øyne er på deg, og alt du gjør registreres av publikum. Jeg tenker på dialogen vår som den mellom en idrettsutøver og en coach. Det gjaldt å ruste utøveren, altså Marianne, både teknisk, kunstnerisk og ikke minst psykisk. Jeg minnes åpningen av Alberte-koreografien den dag i dag.

Marianne Nordnes – danser

Mette Brantzeg – koreograf og dramaturg

Inge Kolsvik - komponist

Lise Sandberg - kostymedesigner

Odd-Einar Kjersem - lysdesigner

Basert på Cora Sandels roman «Bare Alberte».

Venus i Blått

Det var Jannes Cathrin Langaas sin idé. Hun hadde banka på døra til Sigga (John Sigurd Kristensen), teatersjefen på Hålogaland teater (HT), lagt ei bok på bordet, sagt at hun ville at dette skulle bli danseteater og bedt ham lese. Noen dager etter ble jeg med Janne på kontoret hans. De sterkt erotiske skildringer av en ung kvinnes seksuelle praksis, må ha gjort inntrykk på teatersjefen. Han innrømmet at det var sjelden han ble så flau at han rødmet av å lese, slik han nå hadde blitt. Om vi mente at dette kunne bli dansekunst, ville han gjerne at teatret co-produserte sammen med Tromsø Danseteater. Slik ble det.

Boka som danna grunnlaget, var Slakteren av Anja Reyes. Det handlet om en ung jentes erotiske oppvåkning og vilt seksuelle forhold til en slakter. Min rolle i prosjektet var koreograf og regissør. Jeg syntes idéen var super. Den utvida begrepet kvinnelig seksualitet. Gjorde det råere, uten å være politisk korrekt eller overintellektuell. Det var mulig å få til noe sanselig. Dette skulle bli danseteater, med likeverdige bruk av tekst og dans. Jeg foreslo å legge handlinga til et fiskemottak i stedet for slakteri, slik det var opprinnelig i romanen. Som konsekvens dro Marianne Nordnes og Sally Eilertsen fra danseteatret og Janne fra HT og gjorde research på fiskemottaket på Sommarøy. De skulle lære å filetere torsk. Fisken skulle med på scenen, med rogn og det hele. Jentene startet forestillinga i gummistøvler arbeidshansker og gjennomslitne regnfrakker.

Det er flere episoder som sitter, sjøl etter tretti år. Fra prøvetida i Tromsø nevnes to. Vi hadde kjøpt fin torsk fra en fiskerbåtene ved kaia før helga, til prøven mandagen etter. Båtene kom ikke hver dag, så det var smart å følge litt med for å få kjøpt dem billig. Vi hadde ikke så stort budsjett. Vi la fiskene i kjøleskapet i kjelleren på Rådstua teaterhus, der vi hadde prøverom i etasjen over. Akkurat denne helga var det strømbrydd mens folk hadde fri. Sikringene smalt. Det var ingen på huset til å skifte dem og få strømmen i gang igjen. Det må ha skjedd noe med kjøleskapsdøra, for da folk kom jobb etter helga, var det stanken av råtne fisk som møtte dem. Det stinka fra kjelleren opp i tredje etasje, og den skulle holde seg der i ukesvis. De som jobba der, holdt nesten ikke ut. For aktørene i Venus i blått var det kritisk. Dette var planlagt som den første ordentlige fiskeprøven, der de skulle filetere koreografert, med musikk og kostyme. Jeg kunne sjølsagt ikke pålegge dem å prøve med den råtne fisken. Men hva gjør man ikke for kunsten? Det ble ikke den beste gjennomgangen. Men det var mer enn godt nok å gjennomføre prøven uten å spy. Riktignok hang en av dem med overkroppen ut av vinduet og gjorde nettopp det, grønn i ansiktet, men hun fortsatte prøven etterpå.

Den andre episoden som jeg husker godt, er et danseinnslag. Jeg hadde fått det for meg at alle tre, også skuespiller Janne, som var habil danser, skulle danse tåspiss til musikk av Paganini. Ett trinn til hver sekstende del, slik takten var inndelt i musikken. Jeg husker ikke helt intensjonen, kanskje det var uttrykk for en subtil orgasme som gikk helt ned i føttene? Jeg klarte knapt å telle opp i et så raskt tempo, tenkte at nå hadde jeg visst bedt om det umulige. Men nei. På premieren satt sekvensen, som ble danset lett som en luftspeiling.

Denne episoden, sammen med episoden om den råtne fisken, er for meg lysende eksempler på scenekunstneres totale dedikasjon. Det er om å gjøre å få til best mulig forestilling. Slik er det for dem på og bak scenen. Dansere, ikke minst! De gyver løs, de sparer ikke seg sjøl,

sparer ikke på noe, har alltid vondt i kroppen, alltid støle. Mange har ødelagte tær eller andre overbelastede kroppsdelar. Så hardt må det jobbes for å skape gylne øyeblikk av magi. Det gjør meg glad, stolt og ikke så lite rørt å tenke på alle de flotte folka i bransjen.